

ÉLET ÉS
IRODALOM

WEHNER TIBOR:

Képzőművészet

Lélek és természet

A történet immár közismert. Két művész, egy japán és egy magyar az 1992-es budapesti nemzetközi papírművészeti kiállításon egy amerikai művészettörténész közreműködésével felismeri, hogy művészetüket azonos jegyek jellemzik, törekvéseiket hasonló szándékok éltetik, műveik között a nagy távolság ellenére rokon szálak feszülnek. E művészeti felismerés révén jött létre *Jiro Okura* — mert ő volt az 1992-ben Budapesten vendégszerepelt japán művész és *Záborszky Gábor* eme közös nagyatádi kiállítása, amelynek fontos előzménye volt a szeptemberi, budapesti, Dorottya utcai bemutató, de még fontosabb Jiro Okura nyári munkálkodása. A japán művészet korábban sem volt teljesen ismeretlen a faszobrászat magyarországi központjában; dolgoztak itt, hagytak itt a szoborparkban munkát a távoli szigetországból, egy másik kultúrából, különös, összetett tradícióból építkező-származó művészek.

No, de mi volt, mi a közös a két művész, a szobrász Okura és a festő-grafikus-képfarmáló Záborszky eltérő forrásokból táplálkozó művészetében? Valószínűleg a természetelmélet, az áhítat, amellyel az anyagokhoz közelednek, amely az anyagalakításukat jellemzi, és műveik aurájából sugárzik. Azonos az egyszerűség, az áttekinthetőség, a rend is, valamint a geometriához való vonzódás, s tisztaságra való törekvés, az optikai hatások kiaknázása. Okura festői felületeket alakított ki szobrászi eszközökkel, elsősorban domborműveiben, festett fatábláin. Záborszky pedig szobrászi for-

mákat, testeket alkotott táblaképfelületekként. Természetesen ma már teljesen értelmetlen lenne műfaji kategóriákba gyömöszölni ezeket a műveket. Okura és Záborszky kompozíciói is külön világok, szabályaikat, törvényeiket önmaguk teremtik meg. Okura nagyatádi alkotásain a vágást, a vágott felületet, a feldarabolt egészből alakított új, újszerűen összeállított struktúrát, rendszert ávatja műalkotássá, Záborszky a gyúrt, tapasztott, rusztikus testeket formálja a sík és a tér határvonalán egyensúlyozó felületekké.

A szobrászi és festői művek jellemzője az esetlegesség és a szabályosság együttes jelenléte, furcsa összejátszása, a tudatosan irányított, de mégis csak véletlenszerűen alakuló formákból logikus renddé kristályosodó, az anyag által hordozott motívum, amelyet mégis valami különös titokzatoság, misztikus homály leng be. Az ismétlődő motívumokból a sokrétűség látványa képződik, a nagy, tiszta, tagolatlan felületek meg fenséges nyugalmat sugallnak. Tehát különös nemszobor szobrokból és nemkép-képekből áll ez a tárlat, az anyagokban, felületekben, arányokban, villódzásokban hordoz olyan jelentéseket, amelyek megfejtséért művelődéstörténeti kalandozásokra kell indulnunk, de akkor sem járunk tévúton, ha egyszerűen csak érzeteinkre hagyatkozunk, ha a formaszépség hatását hagyjuk érvényesülni.

A Nagyatádkhoz kapcsolódó és országosan alig-alig ismert művészet krónikája ismét egy értékes, fontos, különleges fejezettel gyarapodott.